

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De commutatione pœnitentiæ iniunctæ,, de causis excusantibus ab illa. §.
vlt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

peccati, sed in testimonium doloris interni qui necessariò debet à Confessario cognosci. Sic tradunt Suar. disp. 38. sect. 7. n. 7. Filuc. tract. 8. cap. 2. q. 9. n. 56. Reginald. lib. 7. n. 83. Bonac. disp. 5. de poenit. q. 5. sect. 3. p. 2. num. 20. & 21. Fagund. de 2. Eccles. praecept. lib. 9. c. 3. in fin. n. 19.

16. Restat dicendum qualiter poenitentia implenda sit. Aliquibus placet, necessariò in statu gratiae esse exequendam, eò quòd in statu peccati effectum remissionis, & praeservationis à peccato non obtinet, qui sunt fines, ob quos poenitentia à Confessario imponitur: Confessarius namque imponens poenitentiam, opus satisfactorium praecipit, quòd certè esse non potest in peccato mortali factum.

Ceterum communis est sententia apud S. Thom. in 4. disp. 16. Nauarr. cap. 1. de poenit. dist. 6. n. 45. & in sum. cap. 3. num. 5. Valen. disp. 7. quest. 14. p. 3. vers. Non est. Valq. qu. 94. art. 2. dub. 5. Sayro de poenit. cap. 37. num. 1. Suar. disp. 38. sect. 8. num. 1. Henric. lib. 1. c. 20. Tollet. lib. 3. c. 9. Bonac. disp. 5. de poenit. q. 5. sect. 3. p. 4. num. 15. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 15. num. 15. conel. 3. Coninch. disp. 10. dub. 11. in princ. Fag. de secund. Eccles. praec. l. 9. c. 4. n. 2. opus non esse in statu gratiae poenitentiam exequi; vt praeccepto Confessarii satisfacias. Ratio est aperta: quia ad executionem praeccepti solùm requiritur, vt rem praecceptam exequaris; tamen si finem, ob quem praecipitur, non obtineas, vt videre est in omnibus praecceptis. At exequens in peccato seipsum, in poenitentiam iniunctam, exequens opus tibi praecceptum. Ergo. Deinde duplici fine mouetur Confessarius in poenitentia imponenda. Primò, vt tua praeterita delicta ea poenitentia puniat, & à similibus committendis praeseruet. Secundo, vt pro peccatis commissis satisfacias. Et licet hic secundus finis non obtineatur per poenitentiam in mortali, quia tamen prior obtinetur, sufficit, vt obligationi poenitentiae fiat satis. Adde, praedictum finem obtineri recedente peccato, vt superius diximus.

17. Illud verò certum existimo; te aliquam culpam committere, satisfacionem exequendo in peccato mortali: quia impedit remissionem poenae, quam ex opere operato habere debebat satisfactio, praestataque indebitè partem sacramenti. Sed credo, leuem culpam esse, & non grauem, eò quòd non videatur grauis deordinatio, poenae temporalis remissionem impedire, eaque de causa nec Confessarii rogant poenitentes; an in statu gratiae poenitentiam impleuerit, neque poenitentes de hac circumstantia se accusant. Sic Suarez disp. 38. sect. 8. num. 7. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 15. quest. 3. num. 15. in fin. Fagund. de 2. Eccles. praeccept. lib. 9. cap. 4. num. 11. Henric. l. 5. cap. 18. num. 3. & cap. 20. num. 7. Bonac. disp. 5. de poenit. quest. 5. sect. 3. p. 4. n. 16.

§. Vlt.

De commutatione poenitentiae iniunctae, & de causis excusantibus ab illa.

1. Differt commutatio à cessione.
2. Proponitur poenitentiam iustam nunquam mutari posse.
3. Sed oppositum cum communi sententia affirmandum est.
4. Quilibet Confessarius mutare poenitentiam potest.
5. Soluuntur rationes n. 2. adductae.
6. Limitatur ab aliquibus doctrina in poenitentia iniuncta ob casus referuatos.
7. Censet verius, hanc ab inferiori mutari posse.
8. Plures censent, extra confessionem fieri hanc mutationem posse.
9. Verius est oppositum.
10. Poenitens non potest à melius poenitentiam mutare.
11. Satis oppositis fundamentis.
12. Aliquibus placet in qualibet confessione mutari poenitentiam posse, tamen si poenitens peccata, ob qua fuit imposta, non declarauerit.
13. Verius est, obligationem esse declarandi peccata, ob qua fuit poenitentia imposta.
14. Tamen si intra breue tempus ad eundem Confessarium recurrat, non potest poenitentiam mutare, Sacramento non ministrato.
15. Excusari à poenitentia, si immoderate sit.
16. Si successu temporis reddaris impotens.
17. Si prohibearis à Superiore.
18. Si oblitus sis poenitentiae.
19. Quo casu non teneris iterum peccata fateri.
20. Neque teneris alia opera subrogare.
21. Qualiter obtentione indulgentiae excusari possit.

22. Aliud est mutatio poenitentiae, aliud illius cessatio: cessat poenitentia; quia cessat illius obligatio: mutatur poenitentia; quia loco illius alia subrogatur. Haec subrogatio fieri potest ab eodem Confessore, ab aequali ab inferiori, vel superiori. Item, extra confessionem, vel confessione iterum repetita.

2. Non desunt, qui affirmant, poenitentiam rationabilem, & iustam nequaquam mutari posse, neque ab eodem Confessario, neque ab illius superiore. Primò, quia est sententia data à supremo Iudice, & omnino irrevocabilis: omnes enim sacerdotes ex potestate Christi accepta, & nomine illius sententiam absolutionis pronunciant, quae semel validè prolata, nullatenus reuocari potest. At illa sententia data fuit sub obligatione, designatam poenitentiam exequendi: ergo, cum sententiam illam immutare nullus sacerdos possit, neque poterit poenitentiam iniunctam, quae illi est accessoria. Secundo, vel haec mutatio faciendae est in sacramento confessionis, vel extra. Extra ferè omnes Doctores admittunt nullatenus mutari posse: quia extra sacramentum subrogari non potest poenitentia, quae pars sacramenti fit. In sacramento autem neque fieri haec mutatio: quia poenitentia in susceptione nouae absolutionis imposta nunquam esse potest pars integralis praeteriti sacramenti, in quo praesentis, in quo designatur. Ergo nunquam illius loco subrogari potest. Tertio, ad veram, & legitimam mutationem poenitentiae iniunctae opus erat causam, ob quam fuit imposta, iterum iudicandam subici, ac si nunquam iudicata fuisset. At hoc est impossibile: nam esto eadem peccata materialia, à quibus primò fuit absolutus, possis alteri Confessario subicere, non ea subicis, sicut primo subiecisti. Nam primo subiecisti vt materiam necessariam; secundo, vt liberam, & cullibet subicis sub diuersa, & distincta confessione, & dolore: ergo non est eadem causa iudicanda. Etenim absolutio, & sententia à Confessario prolata non fertur in peccata, sed in poenitentem, qui diuerso, & distincto modo eadem peccata in illis confessionibus fateretur.

3. Fateor, has rationes non leuem mihi difficultatem inferre; sed, quia communis Doctorum consensus praxi, & vltu Ecclesiae firmatus in contrarium procedit, censet, ab eo non esse recedendum, sed affirmandum mutari poenitentiam posse, tum à superiore, tum ab eodem Confessario, tum ab aequali, tum ab inferiori. Sic pluribus relatis docent Suar. disp. 38. sect. 10. num. 5. Valq. quest. 94. art. 2. dub. 3. Coninch. disp. 10. dub. 12. conel. 1. & 2. num. 99. Henric. lib. 5. cap. 22. num. 1. Valen. disp. 7. quest. 14. p. 4. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. ca. 15. quest. 4. Bonac. disp. 5. de poenit. quest. 5. sect. 3. p. 3. & num. 1. Fagund. de 2. Eccles. praec. lib. 9. cap. 4. à num. 15. Fundamentum est: quia ex benignitate Christi Domini Poenitentiae Sacramentum ita institutum est, vt de peccatis, à quibus fuit iudicatus, & absolutus, possis iterum iudicari, & absolui: posito autem eo nouo iudicio, & absolutione illius sententiae de poenitentia, iniuncta, stare poteris omnia prioris iudicij sententia: non enim teneris duplicem satisfacionem condignam pro eodem peccato subire. Neque inde fit, secundum Sacerdotem prioris sententiam reuocare; sed eandem causam iterum iudicare, & poenitentem ab ea absolueri, eique optionem dare, vt eligat, quam voluerit satisfacionem.

4. Ex hac ratione manifestè conuincitur sententia Soti in 4. disp. 20. quest. 2. art. 3. sub fin. arbitantis, solum superiorem mutare poenitentiam à confessario iniunctam posse, non eundem neque aequalem: quia par in parem non habet imperium. Sed est friuola ratio: etenim cum haec potestas mutandi poenitentiam non oriatur ex eo, quòd vnus confessarius in alium exerceat iurisdictionem; sed ex eo, quòd iurisdictionem habeat iudicandi causam ab alio iudicatam, si inferior sacerdos eam potestatem habeat, sanè mutare poenitentiam poterit: ea enim suppositione facta inferior non est censendus, sed aequalis, cum aequalem, quo ad illam causam, habeat à Christo potestatem, cuius nomine sententiam absolutionis pronunciat, vt docent DD. n. praecedens. relati.

5. Ex his soluuntur rationes n. 2. adductae. Ad primam concedo, sententiam esse datam à supremo iudice, nec reuocari posse; sed valida perseverante alia similis fieri potest in eadem causa, qua posita optio poenitenti conceditur eligendi, quam voluerit satisfacionem, vt docuit Suar. disp. 38. sect. 10. num. 7. Reg. in dicto l. 7. num. 89. ad finem. Bonac. disp. 5. de poenit. quest. 5. sect. 3. p. 3. in fine. Ad secundam admitto, in Sacramento poenitentiae hanc esse commutationem faciendam. Et ad impugnationem respondeo, sufficienter subrogari posse poenitentiam denudè iniunctam loco prioris; tamen si illius prioris Sacramenti pars integralis non sit: satis enim est, quòd sit pars integralis sacramenti denudè suscepti. Ad tertiam, nego minorem, & ad illius probationem respondeo, satis esse, eandem materialem causam iudicare, declarata simul poenitentiae obligatione, & commutationis intentione, aliàs non censetur commutata.

Sed, quid, si ob casus referuatos imposta poenitentia sit à superiore, poterit inferior, qui potestate absoluentis à referuatis caret, eam poenitentiam commutare? Negant ex communi sententia Nauarr. cap. 26. n. 22. Suar. disp. 38. sect. 10. n. 14. Coninch. disp. 10. dub. 12. nu. 100. vers. Dixi. Valen. disp. 7. q. 14. punct. 4. ad fin. Reg. in lib. 7. num. 91. Vega 3. p. casu 1. vers. Haec tamen opinio. Rodriq. 1. p. sum. cap. 56. num. 8. & alij plures. Mouentur: quia esto, peccata illa post absolutionem à superiore concessam referuatae careant, possintque cuiuslibet sacer-

dotis iudicio subici, at tamen ex iure reservationis ita superiori ad iudicium censetur quoad penam & vindictam imponi, ut nullus inferior eam valeat immutare. Etenim sublata reservatione, & absolutione concessa, pœnitens strictus est superioris præcepto ad pœnitentiam exequendam: at inferior nequit in superioris præcepto dispensare; ergo nequit pœnitentiam à superiore iniunctam mutare.

7. Cæterum admissa potestate commutandi pœnitentias iniunctas, verius censeo, sacerdotem inferiorem, qui potestatem in casu reservatus caret, posse pœnitentiam iniunctam à superiore, cui erant servati, mutare, ac si reservati numquam fuissent. Sic Nauarr. *conf. 25. de pœnit. & remiss. & conf. 3. aliis 6. de voto Zerola cap. 25. de pœnitent. quæst. 10. vers. Dico secundò. Valq. quæst. 94. art. 2. dub. 3. num. 9. Bonac. *disp. 5. de pœnitent. quæst. 5. sect. 3. part. 3. num. 6. vers. Ego verò. Henric. l. 5. cap. 22. num. 1. & 2. Emman. Sà verb. Satisfactio. num. 5. Moeor. illa peccata reservata eatenus superiori affecta sunt quoad penam, & vindictam iniunctam, quatenus illorum absolutionem sacramentalem sub onere, & obligatione concessit. At id non impedit, quominus ab alio inferiori sacerdote iudicari possint, & absolvi iniuncta pœnitentia salutari. Ergo non impedit, quin pœnitentia cessare possit, aliàs cogitur pœnitens duplicem condignam pro eisdem peccatis pœnitentiam subire. Neque inde fit, inferiorem sacerdotem superioris præceptum de pœnitentia iniuncta abrogare, aut dispensare, sed conditionem quandam apponere, qua præceptum illud cessare possit. Etenim illud præceptum superioris sicut & cuiuslibet confessorij est de exequenda pœnitentia iniuncta, dum peccata, ob quæ fuit imposta, denudò iudicata non fuerint: illis autem denudò iudicatis, liberum est pœnitenti, quam voluerit satisfactionem exequi. Neque obinde illud finis reservationis: quia peccata non referuntur, ut pœnitens necessariò sequatur iudicium superioris de pœnitentia iniuncta, quin possit aliud adire. Unde id constat: Sed ideo referuntur, ut si sit superioris iudicio pro absolutione impetranda, ab eoque monita salutis accipiat. Possent nostram sententiam confirmare ex cap. *Accedens. 50. dist. & cap. Tempore. 26. quæst. 7. cap. Latorem. 33. quæst. 2.* ubi pœnitentiæ imposta à Pontifice polsunt ab Episcopo relaxari, si sibi videatur expedire. Sed quia hi textus non loquuntur de foro sacramentali, sed externo & iudicario omittimus; & præcipue, quia ex facultate *ibi* à Pontifice concessa fit ea relaxatio, ut notavit Glossa in *dict. cap. Latorem.***

8. Sed an extra confessionem hæc mutatio fieri possit variant DD. Primò, Nauarr. *cap. 26. & 2. r. const. l. 5. de pœnit. & rem. conf. 26. Valent. 4. r. dist. 7. quæst. 14. p. 4. in fin. Chapeauilla de casib. reservatis cap. 12. in fine. censent, facta confessorio relatione peccatorum, ob quæ fuit pœnitentia imposta, maxime illorum, quæ eius statum manifestant posse pœnitentiam iniunctam extra confessionem commutare. At Rodrig. *sum. 1. p. cap. 56. num. 8. & in addit. ad Bull. §. 9. num. 102.* neque hanc relationem peccatorum requirit, sed solum notitiam causæ ad commutationem requisitæ, quæ regulariter est difficultas specialis in executione pœnitentiæ iniunctæ. Fundamentum horum DD. esse potest: quia cum pœnitentia in bonum pœnitentis iniuncta sit; videtur ea conditione iniuncta esse, ut si pœnitenti conveniens fuerit illius commutatio, fieri à sacerdote possit.*

Secundò Henric. *l. 5. cap. 21. num. 8.* referens Sorum in *4. dist. 20. quæst. 2. art. 3. §. in calce. Vict. de clausibus. §. 11. & §. 211. Angel. *Confessio. 6. §. 4. Armilla §. 29. Nauarr. cap. 26. num. 22.* non solum commutari, sed & dispensari, seu relaxari à superiore sacerdote pœnitentiam posse, sicuti præstat Pontifex concessione indulgentiarum pro pœnitentiis iniunctis, & Episcopus concedendo dispensationem. Nam esto Sacerdos ea potestate, quam à Christo accepit ligandi, ac solvendi, obligationem pœnitentiæ iniunxit: quia tamen hæc obligatio ab homine inferiori, & Episcopo subiecto emanavit, ea de causa potest Episcopus in ea dispensare, aut commutationem facere. Tertio in melius ab alio sacerdote, & etiam à proprio pœnitente commutari pœnitentiam posse, docet tanquam certum Villalob. in *sum. tra. 9. de pœnit. difficult. 79. concl. 1.* Nam cum in vitilicem pœnitentis lex de pœnitentia sancita sit, censetur confessorius consentire, ut in melius commutari possit: abundantius enim soluit debitum, qui in melius pœnitentiam commutat.*

9. Cæterum communior sententia docet, quæque mihi certa videtur, extra confessionem nullatenus fieri posse commutationem pœnitentiæ iniunctæ. Nam extra confessionem subrogari non potest pœnitentia, quæ sacramentalis sit, & ex opere operato penas pro peccatis debitas remittat. Sic Valq. *de pœnitent. quæst. 94. art. 2. dub. 3. num. 7. Coninch. disp. 10. de pœnitent. dub. 12. à num. 100. Reginald. l. 7. num. 42. & 93. Suar. disp. 38. sect. 10. num. 4. Bonac. disp. 5. de pœnitent. quæst. 5. sect. 3. p. 4. num. 7. Layman. l. 5. sum. tract. 6. cap. 15. circa fin. q. 4. Fagund. de 2. Eccles. pract. l. 9. c. 17.*

10. Hinc à fortiori constat, pœnitentem non posse extra confessionem mutare pœnitentiam in confessione iniunctam,

tamen si in melius velit illam commutare: quia ea mutatio & subrogatio sacramentalis esse non potest, quæ pœnitentem ad illius executionem ligare ex eo, quod sit pars sacramenti: & ex potestate clauium iniuncta: nequit enim pœnitens in seipsum iurisdictionem exercere, & in penam delicti committi se ad pœnitentiam obligare alia via, quam voto, vel iuramento. Et ita docent Henric. *lib. 5. cap. 20. numer. 5. Coninch. de pœnit. disp. 10. dub. 12. num. 103. Reginald. l. 7. cap. 8. in princ. num. 85. Thom. Sanch. lib. 4. sum. cap. 11. numer. 36. in fin. & cap. 49. numer. 9. ad 6. argument. Bonac. *disp. 5. de pœnit. quæst. 5. sect. 3. p. 3. in fin. Ochagau. tr. ult. de satisfact. quæst. 12. n. 2.**

11. Fundamenta Doctorum contrarium sententium non videntur. Ad prioris sententiæ fundamentum respondeo, esto, in impositione pœnitentiæ imbibatur conditio, ut commutari possit, quoties pœnitenti vilium fuerit expedire: at inde non inferitur, extra sacramentum commutationem fieri posse: satis enim pœnitenti consultum est, si intra sacramentum ea commutatio fieri permittatur. Ad secundæ sententiæ priorem rationem concedo, Pontificem concessione indulgentiarum relaxare pœnitentiam satisfactoriam posse: quia ex meritis Christi applicat omnem illam satisfactionem, quam executione operis in pœnitentiam iniunctæ pœnitens obtinet: hæc tamen non est commutatio pœnitentiæ, cum ad novam pœnitentiam nulla pœnitenti pro prioris pœnitentia subrogetur obligatio, sed est cessatio pœnitentiæ iniunctæ ob plenam peccatorum remissionem. Ad secundam nego, Episcopo, inò nec Pontificem extra sacramentum dispensare, commutare, abrogareque posse directè obligationem à Confessorio inferiori iniunctam, quia in administratione sacramenti, ex suppositione, quod sacerdos iurisdictionem habeat, nullus alteri inferiori est: quia omnes nomine Christi, & ex potestate ab illo accepta, operantur. Ad tertiam sententiæ fundamentum nego, ex consensu Confessorij fieri eam pœnitentiæ mutationem: nam vel sit ex consensu presumpcio, cum sit ea mutatio: & hoc non; quia eo tempore, cum sacramentum non minuitur, non potest partem integram sacramenti subrogare, & in pœnitentem iurisdictionem exercere: vel sit ea mutatio ob consensum, quem presumpcio habuisset, cum Sacramento Pœnitentiæ ministravit, & satisfactionem imposuit. Et hoc etiam nulla ratione videtur affirmandum: nam, si Confessorius, pœnitentiam imponens, ea intentione, & lege imponere censetur, ut possit pœnitens, si velit, excellentiorem eligere: sanè non absolvet, sed sub distinctione pœnitentiam imponit, neque ad opus iniunctum determinatè astringit, cum liberè possit à pœnitente aliud, modò excellentius fieri, subrogari. Præterea hæc non esset mutatio pœnitentiæ, sed executio pœnitentiæ iniunctæ: siquidem à Confessorio à principio iniunctum fuit, non opus aliquod determinatum, sed illud, vel aliud excellentius, quod pœnitens elegerit: permittit enim pœnitenti ex consensu Confessorij electio ex operibus iniunctis, sed non iniuncti operis mutatio. Qui modus dicendi alienus est à communi Ecclesiæ sententia, existimantis, Confessorium ad opus determinatum astringere pœnitentem, neque sub distinctione pœnitentiam designare, neque liberam illius optionem pœnitenti committere.

12. Posito autem, quod in Sacramento Pœnitentiæ hæc mutatio præstanda sit, variant Doctores, an necesse sit, eadem peccata, ob quæ imposta sit, confiteri: Plures, graucque Doctores, Nauarr. *c. 26. n. 22. Henric. lib. 5. cap. 23. n. 1. & 2. Emman. Sà verb. Satisfactio. nu. 5. Tolet. lib. 3. c. 11. n. 11. Viuald. de satisfact. n. 29. & 31. Anton. Fernand. *instru. Confess. docum. 7. fol. 37. n. 5. Vict. num. 211. Villalob. in 9. diff. 79. concl. 5.* reputant probabile Possesin. *de offic. Curati. c. 7. n. 106. fol. 254. & Layman. lib. 5. sum. tr. 6. c. 15. in fin. negant opus esse eadem peccata fateri, sed satis esse, causam commutationis adesse, ut possit Confessorius quibusvis peccatis auditis pœnitentiam iniungere, rû in presentium satisfactionem, tum in subrogationem prioris pœnitentiæ iniunctæ, Mouentur: quia pœnitens censetur Confessorio subiecti in obligationibus, quæ ex confessione ortum habent; & consequenter Confessorius iurisdictionem habet obligationem pœnitentiæ iniunctæ tollendi, & aliam de nouo imponendi. Et quamvis peccata, ob quæ illa pœnitentia data sit, non agnoscat, satis videtur esse, si agnoscat obligationem ipsius pœnitens ad illius pœnitentiæ executionem, & ad sit causam mutationem exigens. Quod si roges, quæ sit causa sufficiens ad commutationem præstandam, respondent Nau. Henric. Villalob. Man. Rodrig. in *addit. ad Bull. §. 9. num. 102.* & alij communitè, esse difficultatem grauem in illius executione, timorem probabilem de illius transgressione, & quam liberè aliam, quæ ad commutationem, vel dispensationem in voto, vel iuramento sufficeret.**

13. Nihilominus longè verius existimo, opus esse ad hanc commutationem pœnitentiæ præstandam, agnoscere, & iudicare peccata, saltem præcipua, ob quæ imposta fuit, siue mutatio ab eodem Confessorio, siue ab alio fiat. Sic, aliis relatis, docent Suar. *disp. 38. sect. 10. n. 4. Coninch. disp. 10. dub. 12. concl. 3. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 15. q. 4. Bonac. disp. 5. de pœnit. qu. 5. fol. 3.*

13. p. 3. d. 2. m. 7. Ratio ea est: quia catenus mutare penitentiam potes ab alio Confessore iniunctam, quatenus potes eandem causam iudicare. At, si peccata, ob qua fuit penitentia imposita, tibi manifestentur, nequis illa iudicare. Ergo nequis peccatis incognitis penitentiam mutare. Præterea in consilio penitentiam subrogare nesciens peccata, in quorum vindictam subroganda est. Et ex his soluitur ratio oppositæ sententiæ. Non enim sufficit, quod obligationem penitentis agnoscas, sed opus est, vt cognoscas, & iudices causam illius obligationis: quia nequis penitentiam sacramentaliter nouam constitueres eidem peccatis, nisi ea peccata sacramentaliter iudices: quod præstare non potes absque illorum cognitione, & penitentis confessione. Quando idem est Confessarius, ad quem ob penitentiam mutationem accedis, & memoria retinet peccata ob qua imposita fuit, (at est vnicio verbo est omnia subicere, dicens, te denuo accusare, de peccatis prius confessis, & Confessario penitentiam confessione manifestatis, vt bene obseruauit Coninch. *disp. 10. dub. 12. n. 102.*)

14. Porro graues Doctores, Sotus in 4. *disp. 20. q. 2. art. 3. Vinald. de satisfact. n. 31. Coninch. disp. 10. dub. 12. n. 102. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 15. quæst. 4. concl. 2. Villal. tract. 9. disp. 79. n. 3. Henric. lib. 5. c. 21. in sp. censent, si intra breue tempus scilicet, vnius diei vt placuit Coninch. & Laym. vel duorum, trisimque dierum, vt Sotus & Vinald. censuerunt, vel vnius hebdomadæ, vt putauit Henricus,) ad eundem confessarium recurrit penitentia iniunctæ mutatione, vel moderacione, posse eam moderacionem, vel mutationem facere nullo denuo sacramento ministrato: quia moraliter censetur, ac si in confessione præcedenti ea mutatio facta esset: sicut iudicibus fori externi contingit, qui in continenti sententiam datam interpretantur, vel moderantur. At huic doctrina nunquam potui acquiescere. Nam si demus, a peccatis absolutum, penitentiaque suscepta præsentia confessoris discessisse, iudicium illud omnino finitum est: nihil enim tali iudicio deficit. Ergo nequit confessarius postmodum, penitentiam iniunctam mutare, nulla denuo confessione facta: sicut non potest nouam abolitionem concedere. Nam ea noua penitentia impositio ad præcedentem confessionem pertinere non potest: quippe ea confessio absque relaxacione ad hanc nouam penitentiam completa fuit non solum essentialiter, sed etiam integraliter. Requiritur ergo ad penitentiam mutationem, quod intra eandem confessionem fiat: quia tunc non mutatur, sed primò imponitur; vel si finita confessione, abolitione suscepta, & penitentia perfectè iniuncta mutanda est penitentia, denuo confessio facienda est, absolutio concedenda, tamen intra horam hæc mutatio contingat.*

15. Superest dicendum de causis excusantibus à penitentia executione. Primò, si penitentia integra à principio immoderata fuit; tum spectata grauitate peccatorum, tum spectata tua dispositione; excusaris ab illius obligatione. Si solum aliqua illius pars fuerit immoderata, ab ea excusatus eris, vt bene notauit Coninch. *disp. 10. dub. 12. in princ. n. 97. Laym. l. 5. sum. tr. 6. c. 15. & vlt. q. 4. n. 17. vbi que aduertit, quælibet virum doctum, imò & penitentem, si talis est, iudicare posse, an penitentia imprudenter fuerit iniuncta. Raro tamen, & non sine manifesta ratione hoc iudicandum est.*

16. Secundò excusaris, si successu temporis, & ob circumstantias occurrentes facta tibi fuerit moraliter impossibilis: lex enim diuina, quæ iugum est suauis, & onus leue neminem alstringit cum graui illius detrimento. Et notatur prædicti Doctores, aduertuntque, in his casibus opus non esse nouam aliam penitentiam subrogare; non enim sacramentis esset, nisi in sacramento subrogaretur, cuius nulla est obligatio, quippe nunquam obligari potes, bis eadem peccata fateri.

17. Tertio, excusaris ab executione penitentia ob præceptum superioris veteris opera iniuncta. Si enim tibi Religioso, vxorato, vel seruo aliqua ieiunia, peregrinationes, Ecclesiarum visitationes essent iniunctæ, & à marito, domino, vel Prælato impediatis, excusaris toto eo tempore ab illorum obligatione. Neque teneris Confessorem adire, vt penitentiam in opus tibi permissum commutet, quia non teneris peccata iterum fateri: quod secundum probabiliorem sententiam necessariò requiritur ad commutationem. Neque item, si famulus es, teneris querere alium dominum, qui penitentiam exequi permitrat: quia præceptum de penitentia iniuncta obligat ad illius executionem, stante potentia: non autem obligat ad querendam potentiam, vt bene notauit Ioan. Sanch. in *select. disp. 13. n. 8. & segg.* Notanter dixi, te excusatum esse eo tempore, quo ex præcepto superioris impeditis: nam, eo cessante, succedit penitentia obligatio, nisi determinato tempore, quod

iam transiit, alligata fuerit: prohibeio superioris penitentiam suspendit, non tollit.

18. Quarto excusaris, si oblitus es penitentia iniunctæ, tamen ex negligentia id contigerit: quia es factus impotens ad illius executionem. Sic omnes Doctores referendi. At, si præsumas, Confessarium memorem esse penitentia iniunctæ, teneris illum adire, & interrogare, vt bene docent Caietan. in *sum. verb. Confessio iteranda. §. Ex satisfactiois.* Sotus in 4. *disp. 20. q. 2. art. 2. ad 3. Med. de penit. tr. 2. q. 44. §. Sequitur ex dictis.* Nauarr. c. 9. n. 17. Coninch. *disp. 10. de penit. dub. 9. in fin. n. 86.* Bonac. *disp. 5. de penit. q. 5. sect. 3. p. 3. n. 10.* Ratio est: quia teneris inquirere de lege, cum leis legem latam esse. Item teneris remouere impedimentum executionis præcepti, si facile possis. Ergo teneris interrogare confessarium de lege penitentia, & media hæc interrogacione ignorantiam illius purgare; ob quam impotens es illam exequendi.

19. Quòd si confessarius penitentia iniunctæ non recorderur, vel ipse inueniri non possit, censent Richar. in 4. *disp. 17. art. 2. quæst. 8. ad 2. S. Ant. 3. p. tit. 14. cap. 19. §. 19.* Syluest. *verbo, Confessio. i. quæst. 3. v. 1. secundò.* Bonac. *disp. 5. de penit. quæst. 5. sect. 5. p. 3. num. 9. & 10.* te obligatum esse; iterum ea peccata fateri: tum (vt inquit Bonac.) vt integritati Sacramenti satisfacias, cui satisfacere nequaquam potes, nisi per penitentia prioris executionem, vel noua penitentia in Sacramento susceptionem: tum vt obligationem à confessario iniunctam exequaris: quippe ea lege confessarius penitentiam iniungere videtur, vt si ob aliquam causam impotens sis illius exequendæ, subrogationem procures. Sed contrarium dicendum est cum Valq. *quæst. 94. art. 2. dub. 4. Suar. disp. 22. sect. 17. num. 5.* Coninch. *disp. 10. dub. 9. in fin. num. 86.* Laymann. *l. 5. sum. tract. 6. cap. 15. quæst. 4. in fin. Ioann. Sanch. disp. 15. select. num. 11.* & aliis apud ipsos. Mouentur: quia ex nullo humano præcepto obligari potes ad peccata iterum fatenda, neque id confessarius præcepit: sed præcepit opus aliquod determinatum exequi, quod iam est impossibile. Ex diuino autem, vel naturali præcepto hæc obligatio in præsentia oritur: quippe hæc repetita confessio non est necessaria ad remissionem culpæ, cum iam per primam confessionem obrepta sit, neque est necessaria ad remissionem pœnæ pro culpa debita; cum aliis viis hæc remissio obtineri possit, neque ad integritatem prioris sacramenti, cum penitentia denuo iniuncta nequeat illius esse pars. Ergo ex nullo capite ad repetendam confessionem teneris.

20. Quinimò existimo cum Coninch. *disp. 10. dub. 12. in fine.* Layman. *disp. tract. 6. c. vlt. in fin. Ioan. Sanch. disp. 15. num. 11.* Bonac. *disp. 5. de penit. quæst. 5. sect. 3. p. 3. et in fine.* Filliuc. *tract. 7. cap. 4. num. 97.* te non esse obligatum, etiam ex consilio sacerdotis, ea opera subrogare, quæ plerumque in penitentiam designantur illis peccatis, quorum penitentia iniuncta oblitus es: quia si ea opera sunt diuersa ab iniunctis, pars sacramentalis esse non possunt, ac proinde loco penitentia sacramentalis subrogari nequeunt.

21. Quarto excusaris obtentione Indulgentia plenaria: hæc enim plene peccata remittit: ac obligatio exequendi penitentiam non tam est ob integritatem sacramenti, quam ob debitam vindictam, & satisfactionem pro commissis peccatis. Si igitur nihil restat satisfaciendum ex defectu finis, cessat præceptum de penitentia exhibenda. Atque ita docent Vinald. *de satisfact. tit. 9. num. 37.* Valen. *rom. 4. disp. 7. quæst. 20. p. 3.* Bonac. *disp. 5. de Sacram. quæst. 5. sect. 3. p. 4. numer. 7.* Ad hanc autem excusationem non est opus clara, & euidentis noticia, te indulgentiam esse consecutum: sufficit, si probabiliter coniectari possis, vt bene notauit Bonac. *d. p. 4. n. 10. in fine.*

Idem, quod dictum est de indulgentia consecutione dicendum est, si aliorum operum exercitio plenam pœnæ pro peccatis debita remissionem obtuleris, sicuti aduertit Bonac. *d. p. 4. n. 8.* quia est prorsus eadem ratio. Raro tamen, vel nunquam absque remissione id tibi constare potest. Quis enim agnoscat pœnam cuiuslibet peccato designatam: quia satisfactionem bonis operibus correspondentem, vt inde inferre probabiliter possit, plenam remissionem obtentam esse?

Supradicta intelligi debent de penitentia præcipue in satisfactionem iniuncta: at, cum plerumque omnes penitentia à confessario designata, non tam in satisfactionem peccatorum præteritorum, quam in futurorum mediælam designentur, & vt penitens bonis operibus assuescat, ideo raro vel nunquam ob Indulgentiarum consecutionem à penitentia iniunctis excusari potes, vt bene addunt, pluribus relatis, Henr. *l. 5. sum. cap. 22. n. 6.* Suar. *disp. 38. sect. 10. n. 10.* Reginald. *l. 7. n. 92. & 170.* Bonac. *disp. 5. de penit. q. 5. sect. 3. pun. 4. n. 10.*